

Bivirkningsguide

Brukerstyrt epilepsioppfølging

NYTT LEGEMIDDEL

- Informer om vanlige bivirkninger
- Tilby tett oppfølging i den første tiden etter omlegging
 - Lav terskel for å ta kontakt/stille spørsmål
- Milde bivirkninger ved oppstart går ofte over når opptrappingsperioden er ferdig
- Informer om ikke-doseavhengige bivirkninger
 - Pasienten må ta kontakt med lege med en gang

BIVIRKNINGER GENERELT

- Doseavhengige bivirkninger
 - Jo høyere dose, dess mer bivirkninger. Tretthet o.l. er veldig vanlig
- Ikke-doseavhengige bivirkninger
 - Gjerne i løpet av de første 2-6 ukene
 - De fleste er milde, men noen ytterst få kan være alvorlige
 - For eksempel utslett, eventuelt med feber og hovne lymfekjertler (se Vedlegg 2)
 - Skade på lever, bukspyttkjertel eller benmarg kan forekomme
 - Steven-Johnsons syndrom/toksisk epidermal nekrolyse er potensielt livstruende
- Langtidsbivirkninger
 - Kommer snikende etter mange års bruk
 - Blir lett oversett/ikke sett i sammenheng med anfallsforebyggende legemidler
 - Se Vedlegg 1
- Fosterskadelige effekter
 - Kvinner i fertil alder som bruker valproat må undertegne [skjema](#) årlig vedr. informasjon om fosterskadelige effekter av valproat
 - Det bør også utvises forsiktighet ved bruk av [topiramet](#)
 - Generelt gjelder lavest mulig dose og færrest mulig medikamenter under svangerskapet, forutsatt at GTK forebygges
 - Legeoppgave

SPESIFIKKE BIVIRKNINGER

- Vektøkning: Valproat (Orfiril), perampanel (Fycompa), vigabatrin (Sabrilex)
- Vektreduksjon: Topiramet (Topimax), zonisamid (Zonegran)
- Irritabilitet/depresjon: Levetiracetam (Keppra), topiramet (Topimax)
 - Vær oppmerksom på stemningslidelser som har oppstått etter oppstart med levetiracetam
 - Vurder screening-verktøy for angst og depresjon, for eksempel [NDDI-E](#) og [GAD-7](#)
- Stemningsstabiliserende: Valproat (Orfiril), karbamazepin (Tegretol), lamotrigin (Lamictal)
- Hårtap: Valproat (Orfiril)
- Skjelving/tremor: Valproat (Orfiril)
- Søvnvansker/søvnforstyrrelser: Lamotrigin (Lamictal)
- Nyrestein: Topiramet (Topimax), zonisamid (Zonegran)
- Kognitive endringer: Topiramet (Topimax), zonisamid (Zonegran), perampanel (Fycompa)
 - Kan vurderes ved hjelp av [EpiTrack](#) (krever oppmøtetid)

GENERELLE RÅD

- Start low, go slow: Lav oppstartsdose og langsom opptrapping minsker risiko for bivirkninger
- Kontroll av serumkonsentrasjon
 - Det er stor variasjon i oppnådd serumkonsentrasjon hos pasienter som bruker samme dose, og dose-konsentrasjonsforhold er uforutsigbart
- Bivirkninger kan bli bedre ved nedjustering av dose, hvis det er forsvarlig mtp anfallskontroll
- Bivirkninger i oppstartsfasen med nytt legemiddel kan bli bedre hvis farten på opptrappingsplanen nedjusteres
- Er det sikkert at den mistenkte bivirkningen er knyttet til det anfallsforebyggende legemiddelet?
 - Sammenfall i tid – forverring ved opptrapping, forbedring ved nedtrapping
 - Er det andre legemidler i bruk som kan forklare bivirkningen?
 - Er det andre legemidler i bruk som interagerer med det anfallsforebyggende legemiddelet (øker serumkonsentrasjonen)?
 - Legeoppgave. Sjekk eventuelt på [interaksjoner.no](#) i samarbeid med lege
 - Er det annen sykdom som kan gi symptomene som plager pasienten?

VEDLEGG 1

Basert på Tabell 5 fra [Kunnskapsbasert retningslinje om epilepsi](#), oppdatert og redigert av EpilepsiNett, juni 2023.

Legemiddel	Potensielle langtidsbivirkninger
Brivaracetam (Briviact)	Depresjon, irritabilitet, aggresjon
Cenobamat (Ontozry)	Forvirring, irritabilitet, talevansker, redusert hukommelse, munntørrehet, mage- tarmplager som kvalme, diaré/forstoppelse
Eslikarbazepin (Zebinix)	Hyponatremi
Etosuksimid (Petnidan, Zarontin, Suxinutin)	Psykose, hikke, bloddyskrasier (hematologisk sykdom/sykdom relatert til blodet)
Felbamat (Taloxa)	Skader av benmarg eller lever (<i>kan være fatale</i>)
Fenobarbital (Fenemal)	Tretthet, atferdsproblemer, redusert kognisjon, depresjon, Dupuytren's kontraktur, redusert libido, folatmangel, osteoporose
Fenytoin (Epinat)	Økt vekst av tannkjøttet, økt hårvekst, grove ansiktstrekk, folatmangel, perifer nevropati, osteoporose, depresjon, redusert libido
Karbamazepin (Tegretol, Trimonil)	Ødemer, leukopeni, hyponatremi, osteoporose, kardiale rytmeforstyrrelser, seksuell dysfunksjon, vektøkning
Klobazam (Frisium)	Tretthet, atferdsforstyrrelser, sikling
Lakosamid (Vimpat)	Økt PR-intervall i EKG
Lamotrigin (Lamictal)	Søvnløshet, depresjon
Levetiracetam (Keppra)	Irritabilitet, aggresjon, atferdsproblemer
Okskarbazepin (Trileptal)	Hyponatremi, vektøkning
Perampanel (Fycompa)	Irritabilitet, vektøkning
Topiramat (Topimax)	Vekttap, ordfinningsvansker, kognitive og/eller psykiatriske problemer, nyrestein, akroparestesier (prikking i hendene)
Valproat	Vektøkning, hårtap, tremor, endokrine (hormonelle) forstyrrelser, lever- eller pancreasskade, trombocytopeni, teratogene effekter
Vigabatrin (Sabrillex)	Irreversible synsfeltsinnskrenkninger, humørsvingninger, psykose, vektøkning
Zonisamid (Zonegran)	Vekttap, nyrestein, irritabilitet, mental treghet, ordfinningsvansker, hypohidrose (nedsatt evne til svetting)

VEDLEGG 2

HUDREAKSJON UNDER BEHANDLING MED LAMOTRIGIN (LTG)

Utarbeidet ved Nevrologisk avdeling, St. Olavs Hospital (M. Shirzadi)

FOR SYKEPLEIER:

Undersøkelsesdato _____

Debutdato: _____ Debut dager etter oppstart LTG: _____ Dose ved hudreaksjon: _____

Normal opptrapping etter Felleskatalogen? Nei Ja

Hvordan har det utviklet seg etter debut av hudreaksjonen:

Lokalisasjon av hudreaksjonen: _____

- Affeksjon av ansikt/hals: Nei Ja

Beskriv hudreaksjonen: _____

Tilstedeværelse av andre symptomer:

Kløe	☐	Nei	☐	Ja	
Feber	☐	Nei	☐	Ja	* Målt temperatur (rektalt): _____
Kvalme	☐	Nei	☐	Ja	
Magesmerter	☐	Nei	☐	Ja	
Tungpust	☐	Nei	☐	Ja	
Slimhinneaffeksjon	☐	Nei	☐	Ja	

(eks. sår hals, munnsår, øyne)

Andre symptomer: _____

Samtidig infeksjonstegn hos pasienten? Nei Ja _____

Samtidig infeksjon hos andre i nærmiljøet? Nei Ja _____

Annet nytt siden oppstart av LTG? Nei Ja _____

Ta disse blodprøver ved hudreaksjon: Hemoglobin, trombocytter, leukocytter, differensialtelling, CRP, Na⁺, K⁺, kreatinin, ALP, ALAT og GT. I tillegg fastende serumkonsentrasjon av lamotrigin og eventuelle andre antiepileptika pasienten bruker, hvis mulig.

Informasjon innhentet av (store bokstaver): _____

FOR LEGEN:

Funn ved undersøkelse: kryss av nei/ja for om det er funn

* Inspeksjon av slimhinner (*munn, øyne*) Nei Ja _____

* Palpable lymfeknuter (*collum, axille, lyske*) Nei Ja _____

* Palpasjon av abdomen (*hepatomegali, palpasjonsømhhet over lever, palpasjonsømhhet forøvrig*)
 Nei Ja _____

* Ved tungpust: lungeauskultasjon Normal Unormale funn _____

Type hudreaksjon antas riktig:

Hypersensitivitetsreaksjon

Soleksem

- Hvis ja: forutgående soleksponering? Nei Ja, type og

tidspunkt: _____

Acne

Forverring av kjent hudsykdom

Annet: _____